

Ifjú dirigensek az „iskolapadban”

Írta: Lukács Mónika

Miskolc megyei jogú városa adott otthont immáron második alkalommal annak a Nemzetközi Karmesterkursusnak, melynek a világhírű karmester, professzor Jurij Szimonov volt a vezetője. A kurzus 1996. július 1-jén kezdődött a Miskolci Szimfonikus Zenekar Székházában. Az idén 12 ország 19 képviselője vehetett részt a Szimonov-kurzuson aktív, illetve passzív formában. A szervezők nagy öröme voltak visszatérő dirigensek, amely az előző kurzus sikerét bizonyítja. Koreától Kanadáig érkeztek tanulnivaló fiatal művészek, akik igen nagy érdeklődést tanúsítottak a foglalkozások iránt. Magyarországot hat karmester képviselte: Hamar Zsolt, Héja Domonkos, Korkos Balázs, Ménesi Gergely, Somos Csaba és Stauróczy Balázs.

Délelőttönként 3 óras zenekari próba volt, majd délután kettőtől hatig precízen, elemelve a műveket, a nehéz, problémás részek kidolgozása következett. Ezek az órák intenzív munkával, lelkes muzsikálással teltek. A műelemző órák színvonalához nagy mértékben hozzájárultak a prominens zongoraművészek is: Hidegkuti Pálma, Alpaslan Entüngealp és Kovács László karmester.

A mesterkurzus tematikája operanyitányok, szimfóniák, szüitek, nyitányok. A hosszú listáról egy-két példa: Mozart: Don Giovanni nyitánya, Brahms Akadémiai Ünnepi Nyitány, Rachmaninov Szimfonikus táncok, Wagner Lohengrin, Trisztán és Izolda című nyitányai csendültek fel a próbákon. Méltán mondhatjuk, hogy ezek a darabok a zeneirodalom gyöngyszemei, s éppen ezért nem könnyű e mesterművek dirigálása.

Megdöbbenő volt az első napokban, hogy milyen elementáris technikai és testtartási hiányosságokkal vezényeltek a karmesterek. A tíz nap koncentrált munkája meghozta az eredményt, mert ez idő alatt szép fejlődés mutatkozott a tanítványoknál. A Miskolci Szimfonikus Zenekar maximális teljesítménnyel, jó felkészültséggel dolgozott együtt a különböző mentalitású dirigensekkel. A próbákra az oldott atmoszféra volt jellemző, hiszen jó kontaktus alakult ki a zenészek között.

A zenekar különdíját, mely a „Zenekar Kedvence” címet viseli, Ménesi

Gergely nyerte el. A mesterkurzuson való részvételről minden karmester egy reprezentatív oklevelet kapott. A tizedik nap végén a professzor értékelte a munkát, elmondta tapasztalatait, észrevételeit, majd négy próbán át nézhették, s hallgathatták mesterüket, amint a zenekarral próbálta Beethoven IX. szimfóniáját.

Szimonov professzor nagyon elfoglalt volt, hiszen tanított, próbált, diákjai is szakmai kérdések egész sorozatával ostromolták.

Az egyik szünetben kértem őt mikrofon elé.

– *Mióta van kapcsolata a Miskolci Szimfonikus Zenekarral?*

– 1992 óta van rendszeres kapcsolat a zenekarral. A zenekar művészeti vezetője Kovács László ösztöndíjasként az asszisztensem volt Moszkvában, s az akkor kialakult barátság eredményezte a későbbi meghívásokat, majd 1994-ben létrejött az 1. karmesterkurzus.

– *Milyen technikai problémák merülnek fel?*

– A legfontosabb technikai probléma a jó kéz- és testtartás, és az „auftakt”-rendszer legjobb birtoklása, hogy a zenészeknek megadjuk a megfelelő körülményeket. Ezek a látszatra tisztán technikai problémák nagyon sokat tudnak segíteni a zenei kifejezésben.

– *Mennyire felkészültek technikailag az ifjú karmesterek?*

– Mindenki másképp van felkészülve, más a hiányossága. Nagyon oda kell figyelnem arra, hogy mindenkinek másképp nyúljak hozzá. El kell mondanom, hogy mindenkinek van technikai problémája. Nekem is van, mert a technikai apparátus permanensen bebiztosodik, és ezt rendszeresen ki kell tisztítani. De a fiatal karmesterek legnagyobb baja az, hogy tudják, hogy vannak technikai problémáik, de nem tulajdonítanak nagy súlyt neki, és megpróbálják megoldani

a zeneieket, és naivan azt hiszik, hogy a zeneiség többet ér, és ezzel meg tudják oldani a technikaiakat is.

– *Milyen képességűeknek találja a magyar karmestereket?*

– Velük szemben vagyok a legszigorúbb, mert velük dolgoztam a legtöbbit, és a legtöbbet várom el tőlük.

– *Ön szerint ki az ideális karmester?*

– A világon nincs ideális ember, így nem lehet karmester sem. Az ideális embert hamar meg lehetne unni, ha nincsenek hibái, akkor miről beszéljünk.

– *Milyen tervei vannak a jövőt illetően?*

– Természetesen nagyon szeretném, és a szervezők is szeretnék ha visszatérnék, ha egy mód van rá, akkor jövőre. Már tegnap elkezdtem tervezni a következő kurzus anyagát, így hamarabb fogom szétosztani a hallgatók között.

– *Mikor látjuk Önt dirigensként hazánkban?*

– Januárban a MÁV Zenekarral, februárban pedig az ÁHZ-val lesz koncertem, illetve májusban az Operaházban dirigálok a Wagner-tetralógia első három darabját.

Szimonov professzor lelkes, korrekt munkája lenyűgöző volt. Minden energiáját a tanítványainak szentelte. Rendkívüli egyéniség, elmélyült zeneisége, szuggesztivitása lebilincselően hatott. Mindenkinek van egy-két kedves szava, mosolya, mert elmondása szerint két ember között a legrövidebb út a mosoly.

A mesterkurzus záróaktusaként Beethoven IX. szimfóniája hangzott el Miskolcon és Nyírbátorban, kiváló szólisták közreműködésével: Bazsinka Zsuzsa, Lukin Márta, Bándi János, Berczelly István, valamint a Magyar Állami Énekkar (karigazgató Antal Mátyás). A Miskolci Szimfonikus Zenekart Jurij Szimonov, a brüsszeli Belga Nemzeti Zenekar főzeneigazgatója dirigálta.

